

Sygn. akt: *IC 412/16*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2016 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku w I Wydziale Cywilnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Sznura

po rozpoznaniu na rozprawie protokolowanej przez sekr. sąd. J. J. w dniu 14 września 2016 r.

sprawy z powództwa **R. T.**

przeciwko **P. Ś.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego P. Ś. na rzecz powoda R. T. kwotę 15.000 zł (piętnastu tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 19 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego P. Ś. na rzecz powoda R. T. kwotę 3.327 zł (trzech tysięcy trzystu dwudziestu siedmiu złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód **R. T.** w pozwie skierowanym przeciwko **P. Ś.** domagał się zapłaty kwoty 15.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 1 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zawiadzenia do próby ugodowej.

W uzasadnieniu powód wskazał, że udzielił pozwanemu pożyczki pieniężnej w łącznej kwocie 15.000 zł z terminem spłaty do dnia 31 marca 2015 r. Pozwany nie dokonał jej zwrotu.

Nakazem zapłaty wydanym 2 lutego 2016 r. w postępowaniu upominawczym, sygn. akt I Nc 1942/15, Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty wniósł pozwany, domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu od powoda.

W uzasadnieniu pozwany zakwestionował roszczenie wskazując, że nie zawierał z pozwanym umowy pożyczki. Wskazywał, że pokwitowanie odbioru gotówki nie stanowi uprawdopodobnienia faktu zawarcia przez strony umowy pożyczki, o którym mowa w art. 74 §2 k.c. Argumentował, że nawiązał współpracę ze spółką (...) sp. z o.o., której współnikiem jest powód, w ramach której zostały pozwanemu przekazane zaliczki w kwotach dochodzonych pozwem na poczet ponoszonych wydatków w związku ze świadczonymi usługami. Rozliczenie finansowe stron miało zostać dokonane do dnia 31 marca 2015 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Do dnia 30 września 2014 r. P. Ś. prowadził działalność w ramach spółki cywilnej (...), (...) spółka cywilna w G..

Okoliczność bezsporna , vide: oświadczenie o wystąpieniu ze spółki cywilnej, k. 28; (...), k.29; faktury VAT, k. 89-95; zeznania pozwanego P. Ś., k. 71 w zw. z k. 103-104; zeznania świadka D. Ś., k. 75-76 .

P. Ś. wraz z żoną D. Ś. zawarł umowę kredytu hipotecznego na dom we frankach szwajcarskich. Posiadają pięcioro dzieci. W związku ze wzrostem kursu ww. waluty kredyt wzrósł do kwoty około (...) złotych. Kredytobiorcy wystąpili o restrukturyzację kredytu.

Dowody : oświadczenie o wystąpieniu ze spółki cywilnej, k. 28; (...) k.29; faktury VAT, k. 89-95; zeznania pozwanego P. Ś., k. 71 w zw. z k. 103-104; zeznania świadka D. Ś., k. 75-76 .

Spółka (...) sp. z o.o. w G., której współnikiem był R. T. zawarła umowę z P. Ś., powierzając mu stanowisko dyrektora zarządzającego. Współpraca przebiegała w okresie od października 2015 r. do stycznia 2016 r. W spółce nie udzielano pożyczek w ramach współpracy. Zaliczkowo wypłacono pracownikom jedynie niewielkie kwoty.

Dowody : umowa pośrednictwa sprzedaży, k. 31-33; wizytówka, k. 30; zeznania pozwanego P. Ś., k. 71 w zw. z k. 103-104; zeznania świadka A. W., k. 72-74; zeznania świadka K. R., k. 74-75; zeznania świadka D. Ś., k. 75-76; zeznania świadka K. K., k. 100-101; odpis (...) sp. z o.o. w G., k. 25-27; zeznania powoda, k. 101-103.

Z tytułu umowy łączącej P. Ś. z (...) sp. z o.o. w G. uzyskał on wynagrodzenie w łącznej wysokości 4.920 zł.

Dowody : faktura VAT nr (...) z 30 listopada 2014 r., k. 67; faktura VAT nr (...) z 30 października 2014 r., k. 68; konta księgi pomocniczej, k. 69; zeznania powoda, k. 101-103; zeznania świadka K. K., k. 100-101; zeznania świadka A. W., k. 72-74.

Pomiędzy R. T. (pożyczkodawcą), a P. Ś. działającym we własnym imieniu (pożyczkobiorcą) została zawarta umowa pożyczki pieniężnej na sumę 15.000 zł, przekazywana pożyczkobiorcy ratalnie w dniach 8 października 2014 r. w kwocie 6.000 zł, w dniu 7 listopada 2014 r. w kwocie 4.500 zł oraz w dniu 5 grudnia 2014 r. również w kwocie 4.500 zł.

Dowody : potwierdzenie odbioru, k. 8; zeznania pozwanego P. Ś., k. 71 w zw. z k. 103-104; zeznania świadka A. W., k. 72-74; zeznania powoda, k. 101-103; zeznania świadka K. K., k. 100-101.

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd ustalił na podstawie dokumentów załączonych do akt sprawy, zeznań świadków A. W., K. R., K. K., D. Ś., stron postępowania.

Strony nie kwestionowały prawdziwości i autentyczności złożonych do akt sprawy dokumentów, a Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im waloru wiarygodności i mocy dowodowej.

Sąd odmówił natomiast wiary zeznaniom świadka D. Ś. co do braku zawarcia umowy pożyczki między stronami. Powyższej okoliczności przeczy materiał dowody zgromadzony w sprawie, w tym zeznania świadków A. W. i K. K. oraz własnoręczny podpis pozwanego potwierdzający obiór kwot, których zwrotu dochodzi powód w niniejszym postępowaniu. Sąd dokonując oceny zeznań ww. świadka miał na uwadze bowiem więzi rodzinne łączące pozwanego z P. Ś. stroną zainteresowaną wynikiem sprawy. Z tego powodu zeznania te we wskazanym zakresie uznał za niewiarygodne. Z tych samych względów Sąd odmówił wiary w powyższym zakresie zeznaniom złożonym przez pozwanego.

Pozostałe zeznania, w ocenie Sądu, zasługiwały na wiarę z uwagi na to, że były one jasne, logiczne i spójne wewnętrznie, a nadto znajdowały pokrycie w pozostałych dowodach zgromadzonych w toku niniejszego postępowania, przy czym, poza okolicznościami wskazanymi powyżej, nie wykazywały zasadniczych sprzeczności bądź istotnych nieścisłości.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Przedmiotem niniejszego postępowania było roszczenie powoda o zwrot udzielonej pozwanemu pożyczki pieniężnej w kwocie 15.000 zł.

Sporną okolicznością w niniejszej sprawie była zasadność domagania się przez powoda od pozwanego zapłaty kwoty 15.000 zł wraz z należnymi odsetkami na podstawie dokumentu potwierdzającego odbiór pożyczki w następujące dni: 8 października 2014 r. w kwocie 6.000 zł, 7 listopada 2014 r. oraz 5 grudnia 2014 r. po 4.500 zł.

Celem wykazania, czy żądanie to było zasadne, należało odwołać się do charakteru umowy pożyczki, o której mowa w art. 720 k.c. i nast.

Umowa pożyczki jest umową konsensualną i dwustronnie zobowiązującą. O konsensualnym charakterze pożyczki przesądza fakt, że dochodzi ona do skutku przez samo porozumienie się stron. Obowiązek wydania przedmiotu pożyczki, jaki ciąży na pożyczkodawcy, jest konsekwencją uprzednio zawartego porozumienia w tej sprawie. Obowiązki pożyczkodawcy do przeniesienia własności przedmiotu umowy na pożyczkobiorcę odpowiada obowiązek zwrotu, czyli przeniesienia przez pożyczkobiorcę na pożyczkodawcę przedmiotu umowy, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie ustalone w umowie. Tak długo, jak długo przedmiot pożyczki nie zostanie wydany pożyczkobiorcy, tak długo nie może powstać obowiązek jego zwrotu, obciążający pożyczkobiorcę. Takie ukształtowanie obowiązków stron umowy świadczy o tym, iż jest to umowa dwustronnie zobowiązująca (...)

Należy zatem stwierdzić, że powód jako pożyczkodawca, wydał pozwanemu przedmiot pożyczki, tj. sumę 15.000 zł, wypłaconą w trzech ratach, co pozwany potwierdził własnoręcznym podpisem na dokumencie prywatnym. Okoliczność przyjęcia ww. sumy została przyznana przez pozwanego. Pozwany co prawda kwestionował fakt uprawdopodobnienia zawarcia przedmiotowej umowy stosowanie do treści art. 74 §2 k.c., zgodnie z którym mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych, dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma. Tym niemniej, na co słusznie wskazywał powód, ustawodawca dla umowy pożyczki powyżej kwoty 500 zł zastrzegł formę pisemną jedynie dla celów dowodowych. Wynika z tego, że sam fakt udzielenia pożyczki powyżej kwoty 500 zł bez zachowania formy pisemnej nie wpływa na ważność tej czynności prawnej. Czynność ta więc może być dokonana w sposób dorozumiany zgodnie z art. 60 k.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 27 lutego 2013 r. sygn. akt V ACa 53/13). W ocenie sądu powód zaproponował początek dowodu na piśmie, którym było potwierdzenie podpisane przez pozwanego otrzymania przez niego poszczególnych kwot. Pozwany będąc słuchany na tę okoliczność potwierdził bowiem, że dokument ten dotyczy potwierdzenia otrzymanych przez niego od powoda kwot pieniężnych, a tym samym - niezależnie od negowania przez stronę pozwaną charakteru uzyskania tych pieniędzy - potwierdził on istotne elementy umowy pożyczki w postaci tego, kto komu wypłaca jakiej wysokości kwotę.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zaznaczyć też trzeba, że przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia Sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie (por. orzeczenie SN z 28 kwietnia 1975 r., sygn. akt III CRN 26/75).

Wskazać należy, że powód wykazał za pomocą dowodu z dokumentu prywatnego oraz dowodów osobowych w postaci zeznań świadków, że między stronami postępowania doszło do zawarcia umowy pożyczki. Świadek A. W. zeznała, że była przy jej ustalaniu. Potwierdziła, że pożyczka miała charakter prywatny, że nie była związana ze współpracą w (...) sp. z o.o. w G., na rzecz której pozwany świadczył usługi. Z tego też względu nie została ona zaksięgowana w dokumentacji ww. podmiotu. Faktury złożone przez pozwanego zostały rozliczone, na dowód czego powód przedłożył zestawienie księgowe. Powyższą okoliczność potwierdziła również świadek K. K.. Wiarygodne dla Sądu pozostają również okoliczności udzielenia przedmiotowej pożyczki. Zarówno pozwany, jak i jego żona Świadek D. Ś. potwierdzili, że mieli problemy finansowe. Zaciągnęli kredyt na dom nominowany we frankach szwajcarskich, który urósł do równowartości około 1 mln złotych w związku ze wzrostem kursu tej obcej waluty. W związku z tym Sąd uznał, że pozwany nie wykazał, by dochodzone w niniejszym postępowaniu kwoty zostały mu przekazane jako zaliczki, do czego był zobowiązany zgodnie z art. 6 k.c. i 232 k.p.c. Twierdzenia pozwanego pozostają w sprzeczności z zeznaniami świadka K. K. i K. R., które podały, że zaliczkowo wypłacano pracownikom jedynie niewielkie kwoty. Co więcej pozwany składając zeznania zmienił swoje dotychczasowe stanowisko, wskazując, że kwoty dochodzone pozwem stanowią rzekomą rekompensatę za zamknięcie dotychczasowej działalności prowadzonej przez powoda. Na powyższą okoliczność nie przedłożył jednak żadnego miarodajnego dowodu dla Sądu, poprzestając na gołosłownych twierdzeniach. Dla Sądu nielogiczne byłoby, aby powód miał osobiście ponosić koszty biznesowe związane z prowadzoną przez spółkę (...) sp. z o.o., których nie mógłby w żaden sposób odzyskać, zaliczyć w koszty, czy też rozliczyć, a tak musiałoby się stać, gdyby przyjął za wiarygodną wersję przedstawianą przez pozwanego. Dodatkowo pozwany nie wykazał, aby powodem zakończenia współpracy w ramach dotychczas prowadzonej wspólnie z (...) spółką cywilną była wyłącznie chęć podjęcia współpracy ze spółką (...) sp. z o.o., a także że miał możliwość dalszego uzyskiwania w ramach prowadzonej spółki cywilnej wynagrodzenia w wysokościach rzędu 5.000 zł miesięcznie. Motywem zamiany spółki cywilnej na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością mogło być również dobrze i to, że nowa współpraca mogła dawać pozwanemu perspektywę osiągania znacznie wyższych dochodów, aniżeli dotychczas, a tym samym mógł on zdecydować się podjąć ryzyko związane z tym, że może się również okazać, że osiągnane dochody będą również niższe, zwłaszcza w sytuacji, gdy był przekonany o biznesowym sukcesie tej współpracy.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że działanie strony pozwanej zmierza jedynie do uchylania się od obowiązku zwrotu powodowi kwoty dochodzonej pozwem i w związku z tym na mocy art. 720 k.c. orzekł jak w pkt 1 wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł stosownie do treści art. 481 §1 k.c. Powód dochodził odsetek od dnia 1 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty, wskazując, iż w dacie 31 marca 2015 r. miał nastąpić zwrot udzielonej pożyczki. Z materiału dowodowego sprawy wynika jednak, że w dniu 31 marca 2015 r. miało być jedynie porozumienie między stronami, co do zasad spłaty udzielonej pożyczki, albowiem w dacie zawierania umowy strony nie ustaliły daty zwrotnej. W takiej sytuacji za datę wykonania umowy pożyczki przez pożyczkobiorcę należy uznać zakreślenie mu terminu zwrotu pożyczki przez pożyczkobiorcę, która może wynikać z wezwania do zwrotu pożyczki. W ocenie Sądu zasadnym było tym samym przyznanie odsetek od 19 maja 2015 r., gdyż tego dnia pozwany został właśnie wezwany do takiego zwrotu, albowiem tego dnia otrzymał odpis wniosku o zawiązanie do próby ugodowej w sprawie I Co 295/15. Powód bowiem nie wykazał, by we wcześniejszej dacie wzywał pozwanego do zwrotu dochodzonej kwoty. W związku z tym Sąd przyznał odsetki ustawowe za opóźnienie od 19 maja 2015 r. do dnia zapłaty.

Sąd kosztami procesu obciążył w całości pozwanego w oparciu o treść art. 98 k.p.c., zgodnie z którym stronom procesu należy się zwrot kosztów procesu oraz treść art. 100 k.p.c., mając na uwadze, iż powód uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania. Strona powodowa poniosła koszty w wysokości 3.327 zł, w tym 750 zł tytułem opłaty od pozwu, kwota 2.400 zł została przyznana tytułem kosztów zastępstwa procesowego dla pełnomocnika procesowego powoda w wysokości jednokrotnej stawki minimalnej, które Sąd ustalił na mocy §6 pkt 5 w zw. z §2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielanej z urzędu (tj. Dz. U. z 2013 roku Nr 461), powiększone o opłatę skarbową w wysokości 17 zł oraz koszty postępowania zabezpieczającego w wysokości 177 zł.

Zarządzenia:

1. (...)

2. (...)